

विद्यालय अनुदान व्यवस्थापन निर्देशिका

२०७४

नेपाल सरकार

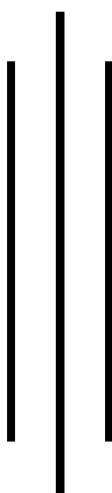
शिक्षा मन्त्रालय

शिक्षा विभाग

सानोठिमी, भक्तपुर

विद्यालय अनुदान व्यवस्थापन निर्देशिका

२०७४

नेपाल सरकार

शिक्षा मन्त्रालय

शिक्षा विभाग

सानोठिमी, भक्तपुर

विषयसूची

सि नं	विषय	पेज नं
१.	परिच्छेद -१ संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ	— १
२.	परिभाषा	— १
३.	परिच्छेद -२ उद्देश्य	— २
४.	परिच्छेद -३ विद्यालय अनुदानका आधारहरू	— ३
५.	परिच्छेद -४ समिति सम्बन्धी व्यवस्था	— ४
६.	परिच्छेद-५ अनुदान प्राप्त गर्न पुरा गर्नुपर्ने अनिवार्य सर्तहरू	— ५
७.	परिच्छेद -६ अनुदान माग र निकासाको प्रक्रिया	— ६
८.	परिच्छेद-७ विभिन्न निकायहरूको भूमिका	— ८
९.	परिच्छेद-८ विविध	— १०
१०.	अनुसूची १-६	— ११-३७

विद्यालय अनुदान व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७४

प्रस्तावना

सामुदायिक विद्यालयहरूमा सरकारबाट उपलब्ध हुने अनुदानको आधार तय गर्न , अनुदानको उच्चतम उपयोगमा सघाउ पुर्याउन तथा विद्यालयहरूको वित्तीय सुशासन, पारदर्शिता तथा व्यवस्थापनमा सुधार ल्याई गुणस्तरीय शिक्षाको प्रत्याभूतिका लागि सहजीकरण गर्न आवश्यक देखिएकाले शिक्षा नियमावली, २०५९ (संशोधन सहित) को नियम १९२ (ड) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी मन्त्रालय बाट विद्यालय अनुदान व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७४ जारी गरिएको छ ।

परिच्छेद -१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

- १.१ यो निर्देशिकाको नाम "विद्यालय अनुदान व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७४" रहेको छ ।
- १.२ यो निर्देशिका नेपालभर सञ्चालनमा रहेका सम्पूर्ण सामुदायिक विद्यालयहरूमा लागू हुने गरी तुरुन्त प्रारम्भ हुने छ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यो निर्देशिकामा,

- २.१ "सर्सत आधारभूत अनुदान" भन्नाले विद्यालयहरूलाई दिइने शिक्षक तलब भत्ता , विद्यालय कर्मचारीहरूको तलब भत्ता , निःशुल्क पाठ्यपुस्तक , विद्यालय व्यवस्थापन खर्च तथा छात्रवृत्तिलाई सम्झनुपर्दछ । साथै विद्यालयहरूको पूर्वाधार विकासका लागि शीर्षक तोकी समय समयमा प्राप्त हुने अनुदान समेतलाई जनाउने छ ।
- २.२ "एकमुष्ट अनुदान" भन्नाले हालसम्म कुनै पनि स्वीकृत शिक्षक दरबन्दी, राहत शिक्षक अनुदान प्राप्त नगरेका र भविष्यमा शिक्षक दर बन्दी वा राहत शिक्षक अनुदान नलिने गरी विद्यालयलाई प्राप्त हुने सूत्रमा आधारित अनुदानलाई सम्झनुपर्दछ । साथै यसले विद्यालयको समग्र पक्षको विकासका लागि प्रचलित कानूनको परिधिभित्र रही विद्यालय व्यवस्थापन समितिले अद्यावधिक विद्यालय सुधार योजनाको आधारमा आफैँ प्राथमिकता निर्धारण गरी खर्च गर्न सक्ने गरी विद्यालयलाई प्राप्त हुने अनुदानसमेतलाई जनाउने छ ।
- २.३ "कार्यसम्पादन अनुदान" भन्नाले विद्यालयले हासिल गरेको उपलब्धिको आधारमा विद्यालयको थप सक्षमता अभिवृद्धि गर्न सर्सत आधारभूत अनुदान तथा एकमुष्ट अनुदानका अतिरिक्त दिइने थप अनुदानलाई जनाउने छ ।
- २.४ "विज्ञान विषय सञ्चालन गर्ने विद्यालयलाई अनुदान" भन्नाले कक्षा ११ र १२ मा विज्ञान विषयको अध्यापन गराउने सामुदायिक विद्यालयलाई अन्य अनुदानका अतिरिक्त दिइने थप अनुदानलाई जनाउने छ ।
- २.५ "प्राविधिक तथा व्यावसायिक माध्यमिक शिक्षा सञ्चालन गर्ने विद्यालयलाई अनुदान" भन्नाले कक्षा ९ देखि प्राविधिक तथा व्यावसायिक विषयको अध्यापन गराउने सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयलाई दिइने थप अनुदानलाई जनाउने छ ।
- २.६ "ऐन" भन्नाले शिक्षा ऐन, २०२८ (संशोधन सहित) लाई जनाउने छ ।
- २.७ "नियमावली" भन्नाले शिक्षा नियमावली, २०५९ (संशोधन सहित) लाई जनाउने छ ।
- २.८ "मन्त्रालय" भन्नाले शिक्षा मन्त्रालयलाई जनाउनेछ ।
- २.९ "विभाग" भन्नाले शिक्षा विभागलाई जनाउनेछ ।

२.१० “नमुना विद्यालय” भन्नाले नमुना विद्यालय व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७४ बमोजिम छनोट, विकास तथा व्यवस्थापन भएका विद्यालयलाई जनाउने छ ।

परिच्छेद - २

उद्देश्य

३. उद्देश्य: यो निर्देशिका विद्यालयलाई दिने अनुदानलाई व्यवस्थित गर्न तथा विद्यालयले विद्यालय सुधार योजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने क्रममा विद्यालय व्यवस्थापन र सहयोग गर्ने साझेदारहरूको मार्गदर्शन हुने छ । यो निर्देशिका जारी गर्नुका उद्देश्यहरू देहायबमोजिम छन् :
  - ३.१ उपलब्ध स्रोत र साधनको समुचित परिचालनमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिलाई जिम्मेवार तथा अधिकार सम्पन्न बनाई गुणस्तरयुक्त शैक्षिक वातावरण तयार गर्न सघाउ पुर्याउनु
  - ३.२ विद्यालयस्तरीय सूचकका आधारमा विद्यालय अनुदानलाई विद्यालयको प्रगतिसँग आवद्ध गर्नु
  - ३.३ अनुदान पद्धतिका माध्यमबाट विद्यालयलाई सरोकारवालाहरूसँग सहकार्य गरी स्व -मूल्याङ्कन गर्न अभिप्रेरित गर्नु
  - ३.४ विद्यालयले प्राप्त गर्ने अनुदानलाई अनुमानयोग्य र पारदर्शी बनाउनु
  - ३.५ विद्यालयमा हुने आर्थिक गतिविधिलाई पारदर्शी बनाई वित्तीय सुशासन कायम गर्नु ।

परिच्छेद - ३

विद्यालय अनुदानका आधारहरू

४. विद्यालय अनुदान: विद्यालय अनुदान देहाय बमोजिमका हुने छन् :
  - ४.१ **सर्सत आधारभूत अनुदान:** स्वीकृत दरवन्दीमा कार्यरत शिक्षकहरू , राहत अनुदानमा कार्यरत सबै शिक्षकहरू, प्रारम्भिक बालविकास शिक्षकहरू , विद्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरूको तलब भत्ता सर्सत अनुदानको रूपमा उपलब्ध हुने छ । यसका साथै निःशुल्क पाठ्यपुस्तक , विभिन्न प्रकारका छात्रवृत्ति , विद्यालय व्यवस्थापन अनुदान तथा समय समयमा विद्यालय भौतिक सुधार सम्बन्धी कार्यक्रमका लागि सर्सत अनुदान उपलब्ध हुने छ । विद्यालयले प्राप्त गर्ने सर्सत अनुदान सम्बन्धी विवरण तथा आधारहरू अनुसूची १ अनुसार हुने छ ।
  - ४.२ **एकमुष्ठ अनुदान:** सामुदायिक विद्यालयको सर्वापेक्षीय विकासमा सघाउ पुर्याउन तथा विद्यालय सुधार योजना कार्यान्वयनका लागि विद्यार्थी सङ्ख्याका आधारमा विद्यालयलाई एकमुष्ठ अनुदान उपलब्ध हुने छ । सरकारबाट कुनै पनि शिक्षक दरवन्दी तथा राहत शिक्षक अनुदान प्राप्त नगरेको विद्यालयले भविष्यमा शिक्षक दरवन्दी तथा राहत शिक्षक अनुदान नलिने गरी विद्यालय सञ्चालन गर्न चाहेमा त्यस्ता विद्यालय सञ्चालनका लागि एकमुष्ठ अनुदान उपलब्ध गराउन सकिने छ । साथै कुनै सामुदायिक विद्यालयले विद्यालयमा रहेको शिक्षक दरवन्दी तथा राहत शिक्षक अनुदान फिर्ता गरी एकमुष्ठ अनुदानका आधारमा विद्यालय सञ्चालन गर्न चाहेमा त्यस्ता विद्यालयलाई एकमुष्ठ अनुदान उपलब्ध गराउन सकिने छ ।

- ४.२.१ विज्ञान विषय सञ्चालन गर्ने विद्यालयलाई अनुदान: कक्षा ११ र १२ मा विज्ञान विषयको अध्यापन गराउने सामुदायिक विद्यालयलाई अन्य अनुदानका अतिरिक्त थप अनुदान उपलब्ध हुने छ ।
- ४.२.२ प्राविधिक तथा व्यावसायिक माध्यमिक शिक्षा सञ्चालन गर्ने विद्यालयलाई अनुदान: कक्षा ९ देखि व्यावसायिक विषयको अध्यापन गर्ने सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयलाई अनुसूची ३ अनुसार थप अनुदान उपलब्ध हुने छ ।
- ४.२.३ नमुना विद्यालयलाई प्रवर्तनात्मक कार्य सञ्चालनका लागि अनुदान: नेपाल सरकारले नमुना विद्यालय भनी निर्णय गरेको विद्यालयलाई विद्यालयले पेस गरेको प्रस्तावका आधारमा प्रवर्तनात्मक कार्य सञ्चालनका लागि थप अनुदान रकम उपलब्ध गराउन सकिने छ ।
- ४.२.४ एक जना मात्र शिक्षक भएका तथा बहुकक्षा बहुस्तरमा आधारित शिक्षण सिकाइ गर्ने विद्यालयलाई व्यवस्थापन अनुदान : एक जना मात्र शिक्षक भएका विद्यालय तथा बहुकक्षा बहुस्तरमा आधारित शिक्षण सिकाइ गर्ने विद्यालयलाई सञ्चालन व्यवस्थापनमा थप सहज बनाउन प्रस्तावका आधारमा वार्षिक एकमुष्ट अनुदान उपलब्ध गराइने छ ।
- ४.२.५ बहुभाषिक शिक्षण गर्ने विद्यालयका लागि अनुदान : नेपाली भाषासहित अन्य भाषामा समेत अध्यापन गराउने विद्यालयका लागि नियमित अनुदानका अतिरिक्त थप वार्षिक एकमुष्ट अनुदान उपलब्ध गराइने छ ।

विद्यालयले प्राप्त गर्ने उपर्युक्तानुसार उपलब्ध गराइने एकमुष्ट अनुदान सम्बन्धी विवरण तथा आधारहरू अनुसूची २ अनुसार हुने छ ।

- ४.३ कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान: विद्यालयले सम्पादन गरेको काम र हासिल गरेको उपलब्धिलाई थप प्रोत्साहित गरी गुणस्तरीय शिक्षाको प्रवर्धनका लागि माथि उल्लिखित अनुदानका अतिरिक्त प्रोत्साहन अनुदान उपलब्ध हुने छ । विद्यालयको कार्यसम्पादन मापन तथा अनुदान प्राप्त गर्ने आधार अनुसूची ३ अनुसार हुने छ ।

परिच्छेद -४

समिति सम्बन्धी व्यवस्था

५. जिल्लास्तरीय प्राविधिक समिति सम्बन्धी व्यवस्था देहायबमोजिम हुने छ:

- ५.१ जिल्लास्तरीय प्राविधिक समिति : प्रत्येक जिल्लामा विद्यालयमा जाने अनुदान , विद्यालय तथा विद्यार्थी विवरण एकिन गरी जिल्ला शिक्षा अधिकारी समक्ष पेस गर्न देहायबमोजिमको जिल्लास्तरीय प्राविधिक समिति हुने छ:

क) उप जिल्ला शिक्षा अधिकारी	- अध्यक्ष
ख) इञ्जिनियर/सबइञ्जिनियर	- सदस्य
ग) आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख	- सदस्य
घ) कर्मचारी प्रशासन/खरिद इकाइ प्रमुख/सदस्य	- सदस्य
ङ) योजना हेर्ने अधिकृत	- सदस्य सचिव

उप जिल्ला शिक्षा अधिकारी नभएको जिल्लाहरूमा वरिष्ठतम अधिकृत कर्मचारी अध्यक्ष हुने छ । योजना हेर्ने उप जिशिअ/अधिकृत अध्यक्ष भन्दा वरिष्ठतम भएमा सदस्य सचिव जिल्ला शिक्षा अधिकारीले तोके बमोजिम हुने छ ।

५.२ जिल्लास्तरीय प्राविधिक समितिको काम कर्तव्य र अधिकार

जिल्लास्तरीय प्राविधिक समितिको काम कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम हुने छः

- क) विद्यालयहरूबाट प्राप्त निकासा मागदाबी फाराम सत्यापन (Verification) गर्ने,
- ख) विद्यालयहरूलाई दिइने अनुदान रकम निकासा दिन सिफारिस गर्ने,
- ग) अनुगमनको क्रममा विद्यालयहरूले तोकिएबमोजिम नगरेको पाइएमा नियमित गर्न सुझाव दिने र आवश्यक कारवाहीका लागि सिफारिस गर्ने,
- घ) विद्यालयहरूबाट प्राप्त आर्थिक प्रतिवेदनहरूको विश्लेषण गरी एकीकृत प्रतिवेदन तयार गर्ने,
- ङ) विद्यालयको सामाजिक परीक्षणहरूको प्रतिवेदन तथा वित्तीय लेखापरीक्षणको प्रतिवेदन विश्लेषण गरी सुधारको लागि सुझाव पेस गर्ने,
- च) विद्यालयले अनुसूची २ को २.४, २.५, २.६ मा उल्लिखित विषयहरूमा पेस गरेको प्रस्ताव उपर छानविन गरी निकासाका लागि सिफारिस गर्ने ।

परिच्छेद-५

अनुदान प्राप्त गर्न पुरा गर्नुपर्ने अनिवार्य सर्तहरू

६. अनुदान प्राप्त गर्न पुरा गर्नुपर्ने अनिवार्य सर्तहरू देहायबमोजिम रहेका छन्ः

६.१ सर्त आधारभूत तथा एकमुष्ट अनुदानः

अनुदान प्राप्त गर्ने प्रत्येक विद्यालयले देहायका कार्यहरू अनिवार्यरूपमा गर्नुपर्ने छः

- क) **विद्यालय सुधार योजनाः** प्रत्येक सामुदायिक विद्यालयले विद्यालयको शैक्षिक, भौतिक, आर्थिक तथा व्यवस्थापकीय पक्ष सुधारका कार्यक्रम समेटिएको अद्यावधिक विद्यालय सुधार योजना तयार गर्नुपर्ने छ र प्रत्येक वर्ष अद्यावधिक गर्नुपर्ने छ ।
- ख) **लेखा परीक्षण तथा सामाजिक परीक्षणः** प्रत्येक विद्यालयले आफ्नो हरेक वर्षको वार्षिक आर्थिक कारोवारको नियमितरूपमा लेखापरीक्षण एवम् विद्यालयको सम्पूर्ण वार्षिक क्रियाकलापहरूको सामाजिक परीक्षण गरी प्रतिवेदन जिल्ला शिक्षा कार्यालयमा पेस गर्नुपर्ने छ । विद्यालयमा निकासा हुने अनुदान रकमलाई लेखापरीक्षण तथा सामाजिक परीक्षणको प्रतिवेदनसँग आवद्ध बनाइने छ ।
- ग) **विद्यालयको वार्षिक कार्ययोजनाः** विद्यालय सुधार योजनाका आधारमा प्रत्येक विद्यालयले आफ्नो लक्ष्य तथा बजेटसहितको वार्षिक कार्ययोजना तयार गर्नुपर्ने छ ।
- घ) **प्रतिवेदन सम्प्रेषणः** प्रत्येक विद्यालयले तोकिएका प्रतिवेदनहरू वार्षिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन, सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन, चौमासिक प्रतिवेदनहरू तयार गरी स्रोतकेन्द्र मार्फत जिल्ला शिक्षा कार्यालयमा पेस गर्नुपर्ने छ ।
- ङ) **तथ्याङ्क व्यवस्थापनः** प्रत्येक विद्यालयले हरेक शैक्षिक सत्रको सुरु तथा अन्तमा तोकिए बमोजिमको शैक्षिक तथ्याङ्क (Flash I and Flash II) भरी स्रोतकेन्द्रमार्फत जिल्ला शिक्षा कार्यालयमा पेस गर्नुपर्ने छ ।

६.२ कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान

कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान प्राप्त गर्नका लागि अनुसूची ३ मध्ये निम्न सूचकहरूमा न्यूनतम अङ्क प्राप्त गरेको हुनुपर्ने छः

- क) विद्यार्थीले हासिल गरेको औसत सिकाइ उपलब्धि
- ख) विद्यालयको आन्तरिक सक्षमताको अवस्था
- ग) विद्यालय व्यवस्थापन समितिको गठन
- घ) सामाजिक परीक्षण
- ङ) विद्यालय सुधार योजना तथा वार्षिक अद्यावधीकरण
- च) पाठ्यपुस्तकको उपलब्धता
- छ) लेखा परीक्षण
- ज) चौमासिक प्रतिवेदन सम्प्रेषण
- झ) शिक्षकको उपस्थिति र शिक्षण सिकाइ समय परिपालना
- ञ) विद्यालयको वार्षिक शैक्षिक योजना निर्माण र कार्यान्वयन।

परिच्छेद -६

अनुदान माग र निकासको प्रक्रिया

७. अनुदान प्राप्त गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था

७.१ स्वमूल्याङ्कन सम्बन्धी व्यवस्था :

- ७.१.१ विद्यालयले अनुसूची १ अनुसारको सर्सत आधारभूत अनुदान प्राप्त गर्नका लागि स्रोतकेन्द्रमा विवरण पेस गर्नुपर्ने छ।
- ७.१.२ विद्यालयले अनुसूची २ अनुसारको एकमुष्ट अनुदान प्राप्त गर्नका लागि स्रोतकेन्द्रमा विवरण पेस गर्नुपर्ने छ।
- ७.१.३ विद्यालयले अनुसूची ३ अनुसारको कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान प्राप्त गर्नका लागि स्रोतकेन्द्रमा विवरण पेस गर्नुपर्ने छ।
उपर्युक्तानुसारका सर्सत आधारभूत अनुदान, एकमुष्ट अनुदान र कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान माग गर्नका लागि अनुसूची ४ बमोजिमको फाराम प्रयोग गर्नुपर्ने छ।

७.२ स्रोतकेन्द्रले मूल्याङ्कन गर्ने : स्रोतकेन्द्रले यसरी विद्यालयले स्वमूल्याङ्कन गरी पेस गरेको फाराम स्थलगत रूपमा आवश्यक कागजात समेत हेरी प्रमाणीकरण गरी विद्यालय निरीक्षक मार्फत् जिल्ला शिक्षा कार्यालयको जिल्ला प्राविधिक समिति समक्ष पेस गर्नुपर्ने छ।

७.३ जिल्ला प्राविधिक समितिले मूल्याङ्कन गर्ने : यस निर्देशिकामा उल्लिखित जिल्ला प्राविधिक समितिले स्रोतकेन्द्रबाट प्रमाणीकरण भई प्राप्त भएको विद्यालयको स्वमूल्याङ्कन फारामलाई जिल्ला प्राविधिक समितिले मूल्याङ्कन गरी औचित्यता तथा केही विद्यालयको नमुना अवलोकन समेत गरी जिल्ला शिक्षा अधिकारी समक्ष अनुदान निकासका लागि सिफारिस गर्नुपर्ने छ।

- ७.४ वातावरणीय तथा सामाजिक प्रभावको लेखाजोखा गर्ने : नियमित मर्मत सम्भारबाहेक भौतिक पूर्वाधार सम्बन्धी अनुदान माग गर्ने विद्यालयले भौतिक पूर्वाधार विकास सम्बन्धी वातावरणीय पक्ष, (Environment Management Framework-EMF) तथा सामाजिक पक्षमा पर्ने प्रभाव , (Social Management Framework-SMF) को विश्लेषण समेत पेस गर्नु पर्ने छ । उक्त कार्यका लागि जिल्ला शिक्षा कार्यालय वा स्थानीय तहको शिक्षा हेर्ने निकायबाट प्राविधिक सहयोग हुने छ ।
- ७.५ अनुदान निकासी दिने: जिल्ला प्राविधिक समितिले गरेको सिफारिसका आधारमा जिल्ला शिक्षा कार्यालयले अनुदानको शीर्षक खोली सम्बन्धित विद्यालयको खातामा निकासी गर्नुपर्ने छ । यसरी निकासी गरिएको अनुदानको जानकारी सम्बन्धित विद्यालय, क्षेत्रीय शिक्षा निर्देशनालय र विभागलाई दिनुपर्ने छ ।
- ७.६ अनुदान खर्च गर्ने :
- ७.६.१ विद्यालयले प्राप्त गरेको ससत अनुदान तथा एकमुष्ट अनुदानको रकम विद्यालयले सम्बन्धित शीर्षकमा नै खर्च गर्नुपर्ने छ ।
- ७.६.२ विद्यालयले निश्चित सूचकको आधारमा प्राप्त गरेको कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदानको रकम विद्यालयको शिक्षण सिकाइ, शिक्षण सामग्री तथा विद्यालयको विकासमा प्रयोग गर्नुपर्ने छ । यस्तो अनुदान विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार विकासको लागि खर्च गर्न पाइने छैन ।
- ७.६.३ विद्यालयमा प्राप्त अनुदानको खर्चको चौमासिक प्रतिवेदन जिल्ला शिक्षा कार्यालयमा पेस गर्नुपर्ने छ ।

परिच्छेद-७
विभिन्न निकायहरूको भूमिका

८. विद्यालय अनुदान व्यवस्थापन:

विद्यालयमा जाने अनुदानको प्रभावकारी एवं दक्षतापूर्ण उपयोगका लागि विभिन्न निकायहरूको दायित्व देहाय अनुसारको हुने छ:

८.१ शिक्षा विभाग:

- क) यस निर्देशिका अनुसार विद्यालयले पाउने अनुदान रकम निर्धारण तथा विद्यालयसम्म प्रवाह गर्ने प्रबन्ध मिलाउने,
- ख) विद्यालयले प्राप्त गर्ने अनुदान सम्बन्धमा स्थानीय तहको शिक्षा कार्यालय लाई आवश्यक स मन्वय र मार्गदर्शन गर्ने,
- ग) विद्यालय अनुदान व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन स्थानीय तह तथा विद्यालयस्तरको क्षमता अभिवृद्धिमा सहजीकरण गर्ने,
- घ) यस निर्देशिकामा उल्लिखित अनुसूचीहरूमा उल्लेख गरिएका विद्यालय अनुदान स म्बन्धी व्यवस्था प्रचलित नियमानुसार परिमार्जन गर्ने।

८.२ जिल्ला शिक्षा कार्यालय /स्थानीय तहको शिक्षा हेर्ने निकाय

- क) यस निर्देशिका बमोजिम अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय तथा विद्यार्थीको विवरण अद्यावधिक गर्ने,
- ख) विद्यालयले प्राप्त गर्ने अनुदानको एकिन गर्ने,
- ग) विद्यालयमा जाने अनुदान समयमै निकासा गर्ने,
- घ) विद्यालयमा निकासा भएको अनुदान तथा खर्च गर्ने आधारहरू विद्यालयलाई उपलब्ध गराउने र सो को सार्वजनिक गरी सरोकारवालाहरूलाई सुसूचित गर्ने,
- ङ) वातावरणीय तथा सामाजिक प्रभावको लेखाजोखाका लागि प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने,
- च) निकासा भएको अनुदान तोकिएको कार्यमा तोकिएबमोजिम उपयोग भएको छ छैन सोको अनुगमन गरी नियमित रूपमा सम्बन्धित निकायमा प्रतिवदेन गर्ने।

८.३ विद्यालय निरीक्षक:

- क) विद्यालयको शिक्षण सिकाइको सुपरिवेक्षणका अतिरिक्त आफ्नो क्षेत्रअन्तर्गतका विद्यालयमा निकासा हुने अनुदान रकम तोकिएको क्रियाकलापमा उपयोग भएको छ वा छैन सोको अनुगमन गर्ने
- ख) विद्यालयले माग गरेको आधारभूत अनुदान , एकमुष्ट अनुदान , कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान , लगायतका अनुदानका लागि विद्यालयको तथ्याङ्कका आधारमा प्रमाणीकरण गरी सिफारिस सहित स्रोतकेन्द्रले पेस गरेका विद्यालयहरूको अनुदान स म्बन्धी विवरण रुजु गरी सिफारिससहित स्थानीय तहको शिक्षा हेर्ने अधिकारी समक्ष पेस गर्ने जिम्मेवारी हुने छ । यसरी प्राप्त विवरण रुजु गर्दा आवश्यक देखिएमा पुनः रुजु गर्नुपर्ने छ ।

८.४ स्रोतकेन्द्र:

- क) विद्यालयको शिक्षण सिकाइको सुपरिवेक्षणका अतिरिक्त विद्यालयमा निकासा हुने अनुदान रकम तोकिएको क्रियाकलापमा उपयोग भएको छ वा छैन सोको अनुगमन गर्ने

ख) विद्यालयले माग गरेको आधारभूत अनुदान , एकमुष्ट अनुदान , कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान लगायतका अनुदानका लागि विद्यालयको तथ्याङ्कका आधारमा रुजु गरी सिफारिससहित आफ्नो क्षेत्रको विद्यालय निरीक्षकमार्फत स्थानीय तहको शिक्षा हेर्ने अधिकारी समक्ष पे स गर्ने जिम्मेवारी स्रोतकेन्द्रको हुने छ ।

८.५ विद्यालय व्यवस्थापन समिति:

- क) विद्यालय सञ्चालनका लागि आवश्यक स्रोत जुटाउने तथा परिचालन गर्ने,
- ख) वार्षिक योजना अनुरूप सञ्चालन हुने क्रियाकलापहरूको नियमित अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने
- ग) नियमावलीमा तोकिएको ढाँचामा लेखा राखी नियमित लेखा परीक्षण गराउने ।

८.६ शिक्षक अभिभावक सङ्घ:

विद्यालयले वार्षिकरूपमा कार्यान्वयन गरेको कार्यक्रमहरूको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्नुका साथै प्राप्त अनुदानको सदुपयोगका लागि सामाजिक परीक्षण गर्ने दायित्व शिक्षक अभिभावक सङ्घको हुने छ ।

८.७ प्रधानाध्यापक:

- क) विद्यालयको वार्षिक योजना तयार गर्ने,
- ख) विद्यालयको वार्षिक योजना तथा अनिवार्य दायित्व अन्तर्गतका ससर्त, एकमुष्ट तथा कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान माग गर्ने,
- ग) विद्यालयलाई प्राप्त अनुदान/रकम आफ्नो वार्षिक योजना अनुसार तोकिएका कार्यक्रममा खर्च गर्ने,
- घ) विद्यालयको सबै आर्थिक कारोवारको नियमावलीले तोकेको ढाँचामा लेखा राख्ने,
- ङ) वार्षिकरूपमा लेखापरीक्षण तथा सामाजिक परीक्षण गराउने र नियमितरूपमा जिल्ला शिक्षा कार्यालयमा प्रतिवेदन बुझाउने दायित्व विद्यालयका प्रधानाध्यापकको हुने छ ।

परिच्छेद-८ विविध

- ९.१ अनुसूची संशोधन गर्ने अधिकार : यस निर्देशिकामा रहेका अनुसूचीहरू शिक्षा विभागले स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रम, आवश्यकता र औचित्यताको आधारमा संशोधन गर्न सक्ने छ ।
- ९.२ खारेजी र बचाउ :
- क) विद्यालय अनुदान कार्यान्वयन निर्देशिका, २०६३ खारेज गरिएको छ ।
- ख) विद्यालय अनुदान कार्यान्वयन निर्देशिका , २०६३ बमोजिम भए गरेका काम कारबाही यसै निर्देशिका बमोजिम भए गरेको मानिने छ ।

अनुसूची-१
सर्सत आधारभूत अनुदान

१. शिक्षक तलब भत्ता

१.१ स्थायी शिक्षक

क्रसं	तह	श्रेणी	न्यूनतम स्केल (रु)	ग्रेड रकम समायोजित (रु)	स्थानीय भत्ता	चाडपर्व खर्च	क सं कोष	बीमा (रु)	पोसाक (रु)	महंगी भत्ता (रु)
१	आधारभूत प्राथमिक	प्रथम श्रेणी	३०५००/-	१०१७/-	अनुसूची १० मा संलग्न भएअनुसारको स्थानीय भत्ता । क, ख, ग र घ जिल्ला (६ कोष भित्र र बाहिर) (१०.५ महिनाको मात्र)	खाइपाई आएको एक महिनाको तलब	खाइपाई आएको तलबको १० प्रतिशत	प्रतिमहिना २००/-	प्रतिवर्ष ७५००/- (तोकिएका दुर्गम हिमाली जिल्लाका लागि १५०००/-)	प्रतिमहिना १०००/-
२	आधारभूत प्राथमिक	द्वितीय श्रेणी	२३५००/-	७८३/-						
३	आधारभूत प्राथमिक	तृतीय श्रेणी	२२१७०/-	७३९/-						
१	आधारभूत/ निम्नमाध्यमिक	प्रथम श्रेणी	३२१००/-	१०७०/-						
२	आधारभूत/ निम्नमाध्यमिक	द्वितीय श्रेणी	३०५००/-	१०१७/-						
३	आधारभूत/ निम्नमाध्यमिक	तृतीय श्रेणी	२३५००/-	७८३/-						
१	माध्यमिक	प्रथम श्रेणी	४०१५०/-	१३३८/-						
२	माध्यमिक	द्वितीय श्रेणी	३४२२०/-	११४१/-						
३	माध्यमिक	तृतीय श्रेणी	३०५००/-	१०१७/-						

नोट – नेपाल सरकारबाट तलबमानमा भएको परिवर्तन अनुसार तलब तथा सुबिधा स्वतः हेरफेर भएको मानिने छ ।

१.२ शिक्षक तलब (अस्थायी / करार शिक्षक)

क्रसं	तह	श्रेणी	न्यूनतम तलब (रु)	स्थानीय भत्ता	चाडपर्व खर्च	पोशाक	महँगी भत्ता	कैफियत
१	आधारभूत (कक्षा १ देखि ५)	तृतीय श्रेणी	२२१७०/-	अनुसूची ६ मा संलग्न	खाइपाई	प्रतिवर्ष	प्रतिमहिना	पोशाक भत्ता ६
२	आधारभूत (कक्षा ६ देखि ८)	तृतीय श्रेणी	२३५००/-	भएअनुसारको स्थानीय भत्ता	आएको एक	७५००/-	१०००/-	महिना भन्दा
३	माध्यमिक (कक्षा ९ र १०)	तृतीय श्रेणी	३०५००/-	क, ख, ग र घ जिल्ला	महिनाको	(तोकिएका दुर्गम		बढि काम
४	माध्यमिक (कक्षा ११ र १२)		३४२२०/-	(६ कोष भित्र र बाहिर) (१०.५ महिनाको मात्र)	तलब	हिमाली जिल्लाका लागि १५०००/-)		गरेकाका लागि मात्र ।

नोट – नेपाल सरकारबाट तलबमानमा भएको परिवर्तन अनुसार तलब तथा सुविधा स्वतः हेरफेर भएको मानिने छ ।

१.३ शिक्षक तलब (राहत शिक्षक, स्रोतव्यक्तिको सट्टामा कार्यरत तथा प्रारम्भिक बालविकास सहजकर्ता)

क्रसं	तह	श्रेणी	न्यूनतम तलब मासिक (रु)	स्थानीय भत्ता	चाडपर्व खर्च	प्राविधिक भत्ता	कैफियत
१	आधारभूत कक्षा (१ देखि ५)	तृतीय श्रेणी	२२१७०/-	अनुसूची १० मा संलग्न भएअनुसारको स्थानीय भत्ता । क, ख, ग र घ जिल्ला (६ कोष भित्र र बाहिर) (१०.५ महिनाको मात्र)	खाइपाई आएको एक महिनाको तलब	३०००/-	प्रशिक्षक र सहायक प्रशिक्षकका लागि मात्र (१० महिनाको लागि मात्र)
२	आधारभूत कक्षा (६ देखि ८)	तृतीय श्रेणी	२३५००/-				
३	माध्यमिक कक्षा (९ देखि १०)	तृतीय श्रेणी	३०५००/-				
४	उ. मा. वि. शिक्षक अनुदान (कक्षा ११ र १२)		३४२२०/-				
५	प्रशिक्षक (माध्यमिक ९ र १०)	तृतीय श्रेणी	३०५००/-				
६	प्रशिक्षक (माध्यमिक ११ र १२)		३४२२०/-				
७	सहायक प्रशिक्षक आधारभूत(नि. मा. तह सरह)	तृतीय श्रेणी	२३५००/-				
८	बालविकास सहजकर्ता		६०००/-				
९	प्रधानाध्यापक भत्ता	प्र.अ. माध्यमिक तह रु ५०० /-, प्र. अ. आधारभूत कक्षा १ देखि ८ रु ३००/- र प्र. अ. आधारभूत कक्षा १ देखि ५ रु २००/- प्रति महिना ।					

नोट – नेपाल सरकारबाट तलबमानमा भएको परिवर्तन अनुसार तलब तथा सुविधा स्वतः हेरफेर भएको मानिनेछ ।

२. पाठ्यपुस्तक

कक्षा	कक्षा १	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८	कक्षा ९ (रु)	कक्षा १०	कक्षा ११ र १२
विवरण	(रु)	(रु)	(रु)	(रु)	(रु)	(रु)	(रु)	(रु)			
प्रतिसेट मूल्य	२३९/८०	२३५/४०	१५८	२०५/२५	२२२/२५	४०९/२०	४५७/२०	४९३/२०	३४८/९२ अनिवार्य विषय तथा २ वटा इच्छाधीन विषयको लागि मूल्यसूची अनुसार थप ।	४५७/६६ अनिवार्य विषय तथा २ वटा इच्छाधीन विषयको लागि मूल्यसूची अनुसार थप ।	छात्रा, सु विधाविहीन तथा कर्णाली अञ्चलका छात्राछात्रका लागि पुस्तकालय मार्फत पाठ्यपुस्तकका लागि रु ५० ,०००/- प्रति विद्यालय बार्षिक अनुदान ।

नोट – पाठ्यक्रम विकास केन्द्रले समय समयमा अद्यावधिक गरी स्वीकृत भएको नयाँ दर रेट स्वतः कायम भएको मानिने छ ।

३. छात्रवृत्ति

३.१ छात्रवृत्ति (गैर आवासीय)

क्रसं	छात्रवृत्तिको प्रकार	आधारभूत शिक्षा		माध्यमिक शिक्षा	
		कक्षा १-५	कक्षा ६-८	कक्षा ९-१०	कक्षा ११-१२
१	दलित	रु ४००/- प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष	रु ४००/- प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष	रु ५००/- प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष	
२	छात्रा (कर्णाली अञ्चल बाहेक)	रु ४००/- प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष	रु ४००/- प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष		
	छात्रा (कर्णाली अञ्च)	रु १०००/- प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष	रु १५,००/- प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष		
३	सहिदका छोराछोरी	रु १२,०००/- प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष (रु १०००/- प्रति महिना)	रु १८,०००/- प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष (रु १५००/- प्रति महिना)	रु १८,०००/- प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष (रु १५००/- प्रति महिना)	रु २४,०००/- प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष (रु २०००/- प्रति महिना)
४	द्वन्द्व पीडित	रु १०,०००/- प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष	रु १२,०००/- प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष	रु १४,०००/- प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष	रु १६,०००/- प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष
५	अपाङ्ग छात्रवृत्ति				
(क)	आवासीय छात्रवृत्ति	तालिका नं. १.३.२ मा व्यवस्था भएबमोजिम ।			
(ख)	सहयोगी सहायता सेवा छात्रवृत्ति	रु ५००/- प्रति महिना (१० महिना)			
(ग)	यातायात छात्रवृत्ति	रु ३००/- प्रति महिना (१० महिना)			
(घ)	शैक्षिक सामग्री छात्रवृत्ति	रु १००/- प्रति महिना (१० महिना)			

क्र सं	छात्रवृत्ति प्रकार	कक्षा १-८	कक्षा ९-१०	कक्षा ११-१२	उच्च शिक्षा
६	मुक्त कमलरी छात्रवृत्ति	रु १,५००/- प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष (रु १५०/- प्रति महिना)	रु १,८००/- प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष (रु १८०/- प्रति महिना)	रु ५,०००/- प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष (रु ५००/- प्रति महिना)	रु १०,०००/- प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष (रु १०००/- प्रति महिना)

क्र सं	छात्रवृत्ति प्रकार	कक्षा ९-१०	कक्षा ११-१२	कैफियत
७	विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति			
(क)	विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति (विज्ञान विषय अध्ययनरत विद्यार्थीहरु)		रु २४,०००/- प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष	
(ख)	विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति (विज्ञान विषय बाहेकका लागि)		रु १८,०००/- प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष	
(ग)	विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति	रु ६,०००/- प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष		शैक्षिक सत्र २०७५ देखि लागु हुने
८	रामनारायण मिश्र विशेष छात्रवृत्ति		रु ३,०००/- प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष	

नोट – छात्रवृत्ति वितरण प्रक्रिया विद्यालय छात्रवृत्ति व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७४ बमोजिम हुने छ ।

३.२ आवासीय छात्रवृत्ति

क्रसं	तह	आवासीय छात्रवृत्ति तथा व्यवस्थापन खर्च	
		छात्रवृत्ति	छात्रबास सञ्चालन खर्च
१	अपाङ्ग छात्रवृत्ति आवासीय	रु ४०,०००/- प्रति वर्ष प्रति व्यक्ति (मासिक रु ४०००/- का दरले)	२५ जना विद्यार्थी बराबर एक समूह मानी प्रति विद्यालयका लागि वार्षिक रु २,५०,०००/- एकमुष्ट अनुदान ।
२	कमलरी आवासीय		
३	होस्टेल र छात्रवृत्ति (हिमाली, फिडर, मोडेल विद्यालय)		
४	सार्वजनिक निजी साझेदारीमा सञ्चालित विद्यालय छात्रवृत्ति		
५	अति सिमान्तकृत समुदायका लागि सञ्चालित आवासिय छात्रवृत्ति		

नोट – छात्रवृत्ति वितरण प्रक्रिया विद्यालय छात्रवृत्ति व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७४ बमोजिम हुने छ ।

४ विद्यालय सञ्चालन खर्च

विद्यालयको किसिम	न्यूनतम	प्रति विद्यार्थी थप
पूर्व प्राथमिक कक्षा	रु ५,०००/-	रु १००/-
कक्षा ०-३ सञ्चालित विद्यालय	रु ७,५००/-	रु १००/-
कक्षा ०-५ सञ्चालित विद्यालय	रु १०,०००/-	रु १००/-
कक्षा ०-८ सञ्चालित विद्यालय	रु १५,०००/-	रु ५०/-
कक्षा ०-१०, ६-१०, ६-१२ र ९-१२ सञ्चालित विद्यालय	रु २०,०००/-	रु ५०/-
कक्षा ०-१२ सञ्चालित विद्यालय	रु २५,०००/-	रु ५०/-

नोट: विद्यार्थी सङ्ख्याका आधारमा थप हुने रकम तहगत विद्यार्थी सङ्ख्याको आधारमा कायम हुने छ ।

५. विद्यालय कर्मचारी

क्र सं.	विद्यालयको प्रकार	विद्यालय सहयोगी मासिक	विद्यालय सहायक कर्मचारी मासिक	कैफियत
१	कक्षा १-१२ सञ्चालित विद्यालय (१ जना विद्यालय कर्मचारी र १ जना विद्यालय सहयोगीका लागि अनुदान)	रु ७,५०० /-	रु ११,५०० /-	१३ महिना बराबरको पारिश्रमिक अनुदान
२	कक्षा १-१० सञ्चालित विद्यालय ६-१० र ९-१२ समेत (१ जना विद्यालय कर्मचारी र १ जना विद्यालय सहयोगीका लागि अनुदान)	रु ७,५०० /-	रु ११,५०० /-	
३	कक्षा १-८ सञ्चालित विद्यालय (१ जना विद्यालय सहयोगीका लागि अनुदान)	रु ७,५०० /-		
४	कक्षा १-५ सञ्चालित विद्यालय (१ जना विद्यालय सहयोगीका लागि अनुदान)	रु ४,५०० /-		

नोट:- विद्यालय कर्मचारी तथा सहयोगीको पारिश्रमिक वार्षिक कार्यक्रममा उल्लेख भएअनुसार हुने छ ।

६ भौतिक विस्तार (पटके सहयोग)

क्र सं.	पूर्वाधार	कक्षाकोठा (प्रति कोठा)	प्रयोगशाला र फिक्सिड	पुस्तकालय कक्ष तथा फिक्सिड	ICT Lab कक्ष तथा फिक्सिड	कम्पाउन्ड वाल	WASH सुबिधासहितको शौचालय छात्र तथा छात्रा	नमुना विद्यालय
१	दर	रु ८,००,०००/-	रु ९,००,०००/-	रु ६,५०,०००/-	रु ६,५०,०००/-	प्राविधिक कर्मचारीद्वारा इष्टिमेट गरिएको रकमको ५० प्रतिशत नेपाल सरकारबाट सहयोग हुने	रु ६,००,०००/-	स्वीकृत ड्रइङ डिजाइन तथा लागत अनुमान अनुसार

अनुसूची-२
एकमुष्ट अनुदान

२.१ सिकाइ वातावरण सुधारका लागि अनुदान (विद्यालय सुधार योजना-SIP मा आधारित)

विद्यालयको प्रकार	५० जनासम्म विद्यार्थी	५१ देखि १०० विद्यार्थी	१०१ देखि २०० विद्यार्थी	२०१ देखि ३०० विद्यार्थी	३०१ देखि ५०० विद्यार्थी	५०१ देखि ८०० विद्यार्थी	८०१ देखि १२०० विद्यार्थी	१२०० भन्दा माथि विद्यार्थी
कक्षा ० देखि ३ सम्म सञ्चालित विद्यालय	रु. ३०,०००/-	रु. ३५,०००/-	रु. ४०,०००/-	रु. ४५,०००/-				
कक्षा ० देखि ५ सम्म सञ्चालित विद्यालय	रु. ३५,०००/-	रु. ४०,०००/-	रु. ४५,०००/-	रु. ५०,०००/-	रु. ५५,०००/-			
कक्षा ० देखि ८ सम्म सञ्चालित विद्यालय		रु. ४५,०००/-	रु. ५०,०००/-	रु. ५५,०००/-	रु. ६०,०००/-	रु. ७५,०००/-		
कक्षा ० देखि १०, ६ देखि १०, ६ देखि १२ र ९ देखि १२ सञ्चालित विद्यालय			रु. ७५,०००/-	रु. ८५,०००/-	रु. १,००,०००/-	रु. १,२०,०००/-	रु. १,५०,०००/-	रु. २,००,०००/-
कक्षा ० देखि १२ सञ्चालित विद्यालय				रु. १,२०,०००/-	रु. १,५०,०००/-	रु. २,००,०००/-	रु. २,८०,०००/-	रु. ३,५०,०००/-

२.२ कुनै पनि तहमा शिक्षक तथा कर्मचारी अनुदान नपाएका विद्यालयका* लागि पटके अनुदान

विद्यार्थी सङ्ख्या	कक्षा ० देखि ३ सम्म सञ्चालित विद्यालय	कक्षा ० देखि ५ सम्म सञ्चालित विद्यालय	कक्षा ० देखि ८ सम्म सञ्चालित विद्यालय	कक्षा ० देखि १२ सम्म सञ्चालित विद्यालय	कक्षा ६ देखि १० सम्म सञ्चालित विद्यालय	कक्षा ६ देखि १२ सम्म सञ्चालित विद्यालय	कक्षा ९ देखि १२ सम्म सञ्चालित विद्यालय
अनुदान							
शिक्षक तलब तथा सुविधा	रु. ७,५०,०००/-	रु. ११,२५,०००/-	रु. ३२,५०,००० /-	रु. ६२,५०,००० /-	रु. ३०,९२,०००/-	रु. ३०,९२,०००/-	रु. ३०,९२,०००/-
विद्यालय कर्मचारी तलब तथा सुविधा	रु. २,००,०००/-	रु. २,५०,०००/-	रु. ५,५०,०००/-	रु. १०,५०,०००/-	रु. ८,०५,०००/-	रु. ८,०५,०००/-	रु. ८,०५,०००/-
व्यवस्थापन सहयोग अनुदान	रु. ५०,०००/-	रु. ७५,०००/-	रु. १,००,०००/-	रु. २,००,०००/-	रु. १,५०,०००/-	रु. १,५०,०००/-	रु. १,५०,०००/-

* कुनै पनि तहमा शिक्षक तथा कर्मचारी तलब सुविधा अनुदान प्राप्त नगरेका स्वीकृत विद्यालयका लागि । विद्यालय सञ्चालन अनुदान प्राप्त गरिरहेका विद्यालयले व्यवस्थापन सहयोग अनुदान प्राप्त गरे पश्चात विद्यालय सञ्चालन अनुदान कटौती हुने छ ।

२.३. प्राविधिक तथा विज्ञान विषय अध्यापन गराउने माध्यमिक विद्यालयका लागि अनुदान

क्रसं	कार्यसम्पादन सूचक	४० जना सम्म विद्यार्थी	४१ देखि ६० जना विद्यार्थी	६१ देखि ८० जना विद्यार्थी	८१ देखि १०० जना विद्यार्थी	१०१ भन्दा माथि विद्यार्थी
१.	कक्षा ११ र १२ विज्ञान विषय अध्यापन गराउने विद्यालय	रु.२,००,०००/-	रु.२,५०,०००/-	रु.३,००,०००/-	रु.३,५०,०००/-	रु.४,००,०००/-
२.	कक्षा ९ देखि १२ सम्म कम्प्युटर विषय अध्यापन गराउने विद्यालय	रु.१,००,०००/-	रु.१,१५,०००/-	रु.१,२५,०००/-	रु.१,३५,०००/-	रु.१,५०,०००/-
३.	प्राविधिक धार सञ्चालन गर्ने विद्यालय	रु.४,२५,०००/-	रु.४,५०,०००/-	रु.५,००,०००/-	रु.५,५०,०००/-	रु.६,००,०००/-
४.	प्रशिक्षक तथा ल्याव व्वाइका लागि तलव अनुदान	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा निकास हुने रकमबाट व्यहोर्ने ।				

२.४ नमुना विद्यालयका लागि अनुदान : यस प्रकृतिका विद्यालयलाई विद्यालय विकास योजनाका आधारमा थप अनुदान उपलब्ध गराइने छ ।

२.५ एक जना मात्र शिक्षक भएका तथा बहुकक्षा बहुस्तरमा आधारित शिक्षण सिकाइ गर्ने विद्यालयलाई व्यवस्थापन अनुदान : यस प्रकृतिका विद्यालयलाई प्रस्तावका आधारमा बढीमा ५० हजार प्रति वर्ष उपलब्ध गराइने छ ।

२.६ बहुभाषिक शिक्षण गर्ने विद्यालयका लागि अनुदान : नेपाली भाषासहित अन्य भाषाबाट अध्यापन गराउने बहुभाषिक विद्यालयका लागि बढीमा ५० हजार प्रति वर्ष थप अनुदान उपलब्ध गराइने छ ।

अनुसूची -३
कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन फाराम

१. कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन फाराम

क्षेत्र	कार्यसम्पादन सूचक	विद्यालयको स्वमूल्याङ्कन	विद्यालय निरीक्षक वा स्रोतव्यक्तिको मूल्याङ्कन	जिल्लास्तरीय प्राविधिक समितिबाट प्रमाणीकरण गरिएको प्राप्तांक	अङ्क दिने आधार	अङ्कभार
विद्यालय व्यवस्थापन (१३ अङ्क)	क) विद्यालय व्यवस्थापन समितिको गठन, बैठक तथा निर्णय कार्यान्वयन				शिक्षा नियमावली अनुसार विद्यालय व्यवस्थापन समितिको गठन भएको भए १ , बैठकको १ तथा निर्णय कार्यान्वयन वापत २ अङ्क	४ अङ्क
	ख) शिक्षक अभिभावक संघको गठन, बैठक तथा निर्णय कार्यान्वयन				शिक्षक अभिभावक संघको गठन भएको भए १ , बैठक १ तथा निर्णय कार्यान्वयन वापत १ अङ्क	३ अङ्क
	ग) बाल क्लबको गठन तथा परिचालन				बाल क्लबको गठन १ तथा परिचालन वापत १ अङ्क	२ अङ्क
	घ) अभिभावक भेला र सुझाव कार्यान्वयन				अभिभावक भेला १ र सुझाव कार्यान्वयन वापत १ अङ्क	२ अङ्क
	ङ) विद्यालय सुधार योजना कार्यान्वयनका लागि स्थानीय निकाय, सङ्घसंस्थाहरूसँगको सहकार्य				विद्यालय सुधार योजना कार्यान्वयनका लागि स्थानीय निकाय , सङ्घसंस्थाहरूसँग सझौता गरी सहकार्य गरेको भए १ र अङ्क प्रगति अभिलेखीकरण गरेको भए १ अङ्क	२ अङ्क
विद्यालयको वार्षिक	क) वार्षिक कार्ययोजनाको निर्माण तथा कार्यान्वयन				वार्षिक कार्ययोजनाको निर्माण गरेको भए १ तथा कार्यान्वयन भएमा २ अङ्क	३ अङ्क

क्षेत्र	कार्यसम्पादन सूचक	विद्यालयको स्वमूल्याङ्कन	विद्यालय निरीक्षक वा स्रोतव्यक्तिको मूल्याङ्कन	जिल्लास्तरीय प्राविधिक समितिबाट प्रमाणीकरण गरिएको प्राप्तांक	अङ्क दिने आधार	अङ्कभार
शैक्षिक योजना (५ अङ्क)	४ वार्षिक शैक्षिक योजनाको निर्माण तथा कार्यान्वयन				प्रत्येक शिक्षकले वार्षिक शैक्षिक योजनाको निर्माण गरेको भए १ अङ्क तथा कार्यान्वयन भएमा १ अङ्क	२ अङ्क
विद्यालय सुधार योजना (५ अङ्क)	क) विद्यालय सुधार योजनाको निर्माण र वार्षिक अद्यावधिकरण				विद्यालय सुधार योजनाको निर्माण भएको भए २ अङ्क, वार्षिक अद्यावधिकरण भएमा थप १ अङ्क	३ अङ्क
	ख) विद्यालय सुधार योजनाको आधारमा वार्षिक विद्यालय कार्य योजनाको निर्माण र कार्यान्वयन				विद्यालय सुधार योजनाको आधारमा वार्षिक विद्यालय सुधार योजनाको निर्माण भएको भए १ अङ्क र कार्यान्वयन भएमा थप १ अङ्क	२ अङ्क
सुशासन र पारदर्शिता (१४ अङ्क)	क) नियमित रूपमा सामाजिक परीक्षण गरी प्रतिवेदन बुझाएमा				सामाजिक परीक्षण गरी प्रतिवेदन बुझाएमा ५ अङ्क	५ अङ्क
	ख) नियमित रूपमा लेखा परीक्षण गरी प्रतिवेदन बुझाएमा				लेखा परीक्षण गरी प्रतिवेदन बुझाएमा ३ अङ्क	३ अङ्क
	ग) सूचनापाटीको व्यवस्था र प्रयोग भएको भए थप १ अङ्क				सूचनापाटीको व्यवस्था भएमा १ र त्यसको प्रयोग भएको भए थप १ अङ्क	२ अङ्क
	घ) चौमासिक प्रतिवेदन संप्रेषण				चौमासिक प्रतिवेदन संप्रेषण वापत २ अङ्क	२ अङ्क

क्षेत्र	कार्यसम्पादन सूचक	विद्यालयको स्वमूल्याङ्कन	विद्यालय निरीक्षक वा स्रोतव्यक्तिको मूल्याङ्कन	जिल्लास्तरीय प्राविधिक समितिबाट प्रमाणीकरण गरिएको प्राप्तांक	अङ्क दिने आधार	अङ्कभार
	ड) विद्यार्थी, शिक्षक आचारसंहिता निर्माण र प्रयोग				विद्यार्थी आचारसंहिता निर्माण र प्रयोग १ , शिक्षक आचारसंहिता निर्माण र प्रयोग १ अङ्क	२ अङ्क
न्यूनतम सिकाइ वातावरण (११ अङ्क)	क) कक्षागत बुककर्नरको व्यवस्था				सबै कक्षामा बुककर्नरको व्यवस्था भएमा १ अङ्क	१ अङ्क
	ख) शिक्षण समय तालिका अनुसार शिक्षकको व्यवस्थापन				शिक्षण समय तालिका अनुसार शिक्षकको व्यवस्थापन भएमा (साप्ताहिक कार्यतालिका रुटिन) १	१ अङ्क
	ग) सबै विद्यार्थीहरूलाई सेटमा पाठ्यपुस्तकको उपलब्धता				सबै विद्यार्थीहरूलाई शिक्षा नियमावलीले तोकेको समय सीमा भित्र सेटमा पाठ्यपुस्तकको उपलब्धता भएमा २ अङ्क	२ अङ्क
	घ) पाठ्यक्रमले निर्धारित गरेका उद्देश्य पुरा हुने गरी अतिरिक्त क्रियाकलापको सञ्चालन				अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालनको योजनाका लागि १ अङ्क अभिलेखीकरण भएको भए थप १ अङ्क	२ अङ्क
	ड) शैक्षिक सामग्रीको उपलब्धता र प्रयोग				शैक्षिक सामग्रीको उपलब्धता १ र प्रयोग १	२ अङ्क
	च) विशेष आवश्यकता भएका बालबालिकाहरूको लागि विद्यालयमा पहुँच र सिकाइ वातावरणको समुचित व्यवस्थापन,				विभागले तोकेको मापदण्ड अनुसार विशेष आवश्यकता भएका बाल बालिकाहरूको लागि विद्यालयमा पहुँच र सिकाइ वातावरणको समुचित व्यवस्थापन १ अङ्क	१ अङ्क

क्षेत्र	कार्यसम्पादन सूचक	विद्यालयको स्वमूल्याङ्कन	विद्यालय निरीक्षक वा स्रोतव्यक्तिको मूल्याङ्कन	जिल्लास्तरीय प्राविधिक समितिबाट प्रमाणीकरण गरिएको प्रासांक	अङ्क दिने आधार	अङ्कभार
	छ) लैङ्गिकमैत्री, बालमैत्री वातावरणको विकास				विभागले तोकेको न्यूनतम मापदण्ड अनुसार लैङ्गिकमैत्री, बालमैत्री वातावरणको विकास का लागि २ अङ्क	२ अङ्क
शिक्षण सिकाइ समय परिपालना (३ अङ्क)	क) विद्यालय खुलेको दिन				शिक्षा नियमावलीमा तोकिए अनुसार विद्यालय खुलेको दिनको अभिलेखीकरण विद्यार्थी हाजिर पुस्तिकामा अद्यावधिक भएमा १ अङ्क	१ अङ्क
	ख) शिक्षण सिकाइ क्रियाकलाप सञ्चालन भएको दिन				शिक्षा नियमावलीमा तोकिए अनुसार शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापको अभिलेखीकरण विद्यार्थी हाजिर पुस्तिकामा अद्यावधिक भएमा २ अङ्क	२ अङ्क
विद्यार्थी मूल्यांकन तथा सिकाइ उपलब्धि विकास योजना (१९ अङ्क)	क) पाठ्यक्रमले तोके अनुसार आवधिक परीक्षा सञ्चालन र विद्यार्थीलाई लिखित पृष्ठपोषण गरेमा				पाठ्यक्रमले तोके अनुसार आवधिक परीक्षा सञ्चालन र विद्यार्थीलाई लिखित पृष्ठपोषण गरेमा २ अङ्क	२ अङ्क
	ख) निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन, आवधिक परीक्षाको पृष्ठपोषण सहित उपचारात्मक शिक्षण गरेमा				निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन ३, आवधिक परीक्षाको लिखित पृष्ठपोषण सहित उपचारात्मक शिक्षण गरेमा २ अङ्क	५ अङ्क
	ग) प्रत्येक शिक्षकले विषयगत सिकाइ उपलब्धि विश्लेषण र अभिवृद्धि योजना तयारी र कार्यान्वयन				विषयगत सिकाइ उपलब्धि विश्लेषण १, अभिवृद्धि योजना १ र (शिक्षक) योजना अनुसार वृद्धि भएको देखिएमा १ अङ्क	३ अङ्क

क्षेत्र	कार्यसम्पादन सूचक	विद्यालयको स्वमूल्याङ्कन	विद्यालय निरीक्षक वा स्रोतव्यक्तिको मूल्याङ्कन	जिल्लास्तरीय प्राविधिक समितिबाट प्रमाणीकरण गरिएको प्राप्तांक	अङ्क दिने आधार	अङ्कभार
	घ) विद्यालयको समग्र सिकाइ उपलब्धि विश्लेषण र अभिवृद्धि योजना तयारी र कार्यान्वयन				विद्यालयको समग्र सिकाइ उपलब्धि विश्लेषण १ , अभिवृद्धि योजना १ र योजना अनुसार अभिवृद्धि भएको देखिएमा १ अङ्क	३ अङ्क
	ड) जिल्लाको औसत सिकाइ उपलब्धि भन्दा बढी भएमा				जिल्लाको औसत सिकाइ उपलब्धि भन्दा बढी भएमा ४ अङ्क	४ अङ्क
	च) विद्यालयले तयार गरेको प्रक्षेपित सिकाइ अभिवृद्धि योजनाको आधारमा न्यूनतम पचास प्रतिशतभन्दा बढी वृद्धि भएको				सिकाइ अभिवृद्धि योजनाको आधारमा न्यूनतम पचास प्रतिशतभन्दा बढी वृद्धि भएको भए २ अङ्क	२ अङ्क
विद्यालयको आन्तरिक सक्षमताको अवस्था (१३ अङ्क)	क) सेवा क्षेत्रभित्र विद्यालय जाने उमेर समुहका बालबालिकाहरू विद्यालय बाहिर नरहेको				सेवा क्षेत्रभित्र विद्यालय जाने उमेर समूहका (कक्षा १मा) बालबालिकाहरू विद्यालय बाहिर नरहेको अभिलेखसहित एकिन भएको ४ अङ्क	४ अङ्क
	ख) विद्यार्थीको टिकाउ राष्ट्रिय औसतभन्दा माथि रहेमा				विद्यार्थीको टिकाउ राष्ट्रिय औषतभन्दा माथि रहेमा ५ अङ्क	५ अङ्क
	ग) विद्यार्थीको कक्षा छाड्ने दर				विद्यार्थीको कक्षा छाड्ने दर शून्य रहेमा ४ , राष्ट्रिय औषतभन्दा कम रहेमा २ अङ्क	४ अङ्क

क्षेत्र	कार्यसम्पादन सूचक	विद्यालयको स्वमूल्याङ्कन	विद्यालय निरीक्षक वा स्रोतव्यक्तिको मूल्याङ्कन	जिल्लास्तरीय प्राविधिक समितिबाट प्रमाणीकरण गरिएको प्राप्तांक	अङ्क दिने आधार	अङ्कभार
भौतिक वातावरण (११ अङ्क)	क) शिक्षा नियमावलीमा तोकिएको मापदण्ड अनुसार विद्यार्थी सङ्ख्याको आधारमा फर्निचर तथा कक्षाकोठाको व्यवस्थापन				शिक्षा नियमावलीमा तोकिएको मापदण्ड अनुसार विद्यार्थी सङ्ख्याको आधारमा फर्निचर तथा कक्षाकोठाको व्यवस्थापन ३ अङ्क	३ अङ्क
	ख) विद्यालयको खानेपानी तथा पानीसहितको छात्रछात्रालाई अलग्गै शौचालयको व्यवस्था र WASH को सुविधा				विद्यालयको खानेपानी १ तथा पानीसहितको छात्रछात्राका लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था २ र WASH को व्यवस्था १ अङ्क	४ अङ्क
	ग) विद्यालयमा खेलमैदान, घेरावेराको व्यवस्था				विद्यालयमा खेलमैदान र घेरावेराको व्यवस्था भएमा १ अङ्क	१ अङ्क
	घ) विद्यालयमा अध्ययन व्यवस्थासहितको पुस्तकालय				विद्यालयमा अध्ययन व्यवस्थासहितको पुस्तकालय भएमा १ अङ्क	१ अङ्क
	ङ) विज्ञान प्रयोगशालाको व्यवस्था				विज्ञान प्रयोगशालाको व्यवस्था १ अङ्क	१ अङ्क
	च) सुरक्षित विद्यालय वातावरण				भूकम्प प्रतिरोधी भवन , विपद् व्यवस्थापन पूर्वतयारी योजना र अभ्यास १ अङ्क	१ अङ्क

क्षेत्र	कार्यसम्पादन सूचक	विद्यालयको स्वमूल्याङ्कन	विद्यालय निरीक्षक वा स्रोतव्यक्तिको मूल्याङ्कन	जिल्लास्तरीय प्राविधिक समितिबाट प्रमाणीकरण गरिएको प्राप्तांक	अङ्क दिने आधार	अङ्कभार
शैक्षिक सूचना तथा प्राविधिको प्रयोगको अवस्था (६)	क) विद्यालयमा सूचना तथा प्राविधिका साधनहरूको उपलब्धता				कम्प्युटर, स्क्र्यापटप, प्रिन्टर, प्रोजेक्टर, इन्टरनेटको उपलब्धता भएमा २ अङ्क	२ अङ्क
	ख) व्यवस्थापकीय कार्यमा सूचना तथा प्राविधिको प्रयोग				व्यवस्थापकीय कार्यमा सूचना तथा प्राविधिको प्रयोग १ अङ्क	१ अङ्क
	ग) शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापमा सूचना तथा प्राविधिको प्रयोग				शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापमा सूचना तथा प्राविधिको प्रयोग ३ अङ्क	३ अङ्क
जम्मा						१००

नोट:

- कार्यसम्पादन अनुदान प्राप्त गर्नका लागि विद्यालयले माथि उल्लिखित सूचकहरूमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिको गठन, सामाजिक परीक्षण, विद्यालय सुधार योजना र वार्षिक अद्यावधिकरण, सेटमा पाठ्यपुस्तकको उपलब्धता, लेखा परीक्षण, चौमासिक प्रतिवेदन सम्प्रेषण, शिक्षकको उपस्थिति र विद्यालयको वार्षिक शैक्षिक योजना निर्माण र कार्यान्वयनमा तोकिएको अंक सहित ५० अंक ल्याएकै हुनुपर्ने छ।
- प्राप्त अङ्कको आधारमा आधारभूत तहको विद्यालयहरूले बढीमा दुई लाखसम्म तथा माध्यमिक तहको विद्यालयले बढीमा पाँच लाख प्रोत्साहन अनुदान प्राप्त गर्नेछन्।

अनुसूची -४
अनुदान माग फारम

क) शिक्षक तथा कर्मचारी तलब सम्बन्धी फारमहरू

विद्यालयको नाम:

ठेगाना:

रकम जम्मा हुने बैंक

खाता नं

वार्षिक स्वीकृत रु		} अनिवार्य भर्नु पर्ने ।
हालसम्म निकास भएको रु		
हाल निकास माग गरिएको रु		
यो माग फारमसम्मको कुल निकास रु		
निकास हुन बाँकी रु		

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०
सिनं	नाम	पद	तह	श्रेणी	किसिम (स्थायी/ अस्थायी/ राहत/लियन)	तलब स्केल	ग्रेड	जम्मा	महंगी भत्ता	प्र अ भत्ता	स्थानीय भत्ता	प्राविधिक भत्ता	चाडपर्व खर्च /पोशाक	जम्मा (७ देखि ११को जोड)	कसंकोष थप	विमा थप	अन्य	कुल जम्मा (१२ देखि १५ को जोड)	कैफियत

विद्यालयको छाप:

तयार गर्नेको सहि:

प्र अ को नाम र सहि:

ख) आधारभूत तथा एकमुष्ट अनुदान मागफाराम

विद्यालयको नाम :

ठेगाना:

क्रसं	अनुदान शीर्षक	इकाइ	सङ्ख्या	दर	जम्मा रकम
१	पाठ्यपुस्तक				
१.१	आधारभूत (कक्षा १ देखि ५)				
१.२	आधारभूत (कक्षा ६ देखि ८)				
१.३	माध्यमिक (कक्षा ९ देखि १०)				
१.४	माध्यमिक (कक्षा ११ देखि १२)				
२	छात्रवृत्ति				
२.१	गैरआवासीय				
२.१.१	दलित				
२.१.२	छात्रा कर्णाली बाहेक				
२.१.३	छात्रा कर्णाली				
२.१.४	सहीदका छोराछोरी				
२.१.५	द्वन्द्वपीडित				
२.१.६	अपाङ्ग आधारभूत				
२.१.७	अपाङ्ग माध्यमिक				

क्रसं	अनुदान शीर्षक	इकाइ	सङ्ख्या	दर	जम्मा रकम
२.१.८	मुक्त कमलहरी				
२.१.९	अति गरिब/लक्षित समूह				
२.१.१०	विज्ञान छात्रवृत्ति (कक्षा ११ र १२)				
२.१.११	रामनारायण मिश्र (कक्षा ११ र १२)				
२.२	आवासीय				
२.२.१	अपाङ्ग				
२.२.२	मुक्त कमलहरी				
२.२.३	हिमाली/फिडर/नमुना विद्यालय				
३	विद्यालय सञ्चालन खर्च				
४	भौतिक सुविधा विस्तार कार्यक्रम				
४.१	नयाँ कक्षा कोठा				
४.२	प्रयोगशाला				
४.३	पुस्तकालय				
४.४	कम्प्युटर ल्याब				
४.५	कम्पाउण्ड वाल				
४.६	WASH सुविधासहितको शौचालय				

क्रसं	अनुदान शीर्षक	इकाइ	सङ्ख्या	दर	जम्मा रकम
४.७	नमुना विद्यालय भवन				
५	सिकाइ वातावरण सुधारका लागि अनुदान				
६	कुनै पनि तहमा शिक्षक तथा कर्मचारी अनुदान नपाउने विद्यालयका लागि एकमुष्ट अनुदान				
७	प्राविधिक तथा विज्ञान विषय अध्यापन गराउने विद्यालयका लागि अनुदान				
८	कक्षा ११ र १२ मा विज्ञान विषय अध्यापन गराउने विद्यालयका लागि अनुदान				
९	कक्षा ९ देखि १२ सम्म कम्प्युटर विषय अध्यापन गराउने विद्यालयका लागि अनुदान				
१०	प्राविधिक धार कक्षा ९ देखि १२ सञ्चालन गरिरहेका विद्यालयका लागि अनुदान				
११	नमुना विद्यालयलाई प्रवर्तनात्मक कार्यसञ्चालनका लागि अनुदान				
१२	एक जना मात्र शिक्षक भएका तथा बहुकक्षा बहुस्तरमा आधारित शिक्षण सिकाइ गर्ने विद्यालयलाई व्यवस्थापन अनुदान				
१३	बहुभाषिक विद्यालयका लागि थप अनुदान				

प्रधानाध्यापकको नाम र सहि: .....

स्रोतव्यक्तिको नाम र सहि: .....

अनुसूची-५

तलब स्केल सम्बन्धी व्यवस्था

सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकहरूको तलब स्केल:

क्रसं	दर्जा	तलबमान (रु)			
		तलब स्केल (रु)	ग्रेड संख्या	ग्रेड दर (रु)	जम्मा (रु)
क	प्राथमिक				
१.	दुई विषयभन्दा बढी एस एल सी अनुत्तीर्ण	१७,२३०/-	६	५७४/-	२०,६७४/-
२.	दुई विषयसम्म एस एल सी अनुत्तीर्ण	१८,३४०/-	६	६११/-	२२,००६/-
३.	एस एल सी उत्तीर्ण	२२,१७०/-	६	७३९/-	२६,६०४/-
४.	एस एल सी उत्तीर्ण	२३,५००/-	८	७८३/-	२९,७६४/-
५.	एस एल सी उत्तीर्ण	३०,५००/-	८	१,०१७/-	३१,६३६/-
ख	निम्न माध्यमिक				
६.	निम्न माध्यमिक	२३,५००/-	८	७८३/-	२९,७६४/-
७.	निम्न माध्यमिक	३०,५००/-	८	१,०१७/-	३१,६३६/-
८.	निम्न माध्यमिक	३२,१००/-	८	१,०७०/-	४०,६६०/-
ग	माध्यमिक				
९.	माध्यमिक	३०,५००/-	८	१,०१७/-	३१,६३६/-
१०.	माध्यमिक	३४,२२०/-	८	१,१४१/-	४३,३४८/-
११.	माध्यमिक	४०,१५०/-	६	१,३३८/-	४१,७९८/-

१. स्थानीय भत्ता प्रयोजनका लागि स्थान वर्गीकरण

'क' वर्गका स्थानीय भत्ता पाउने जिल्लाहरू

डोल्पा, मुगु, हुम्ला

'ख' वर्गका स्थानीय भत्ता पाउने जिल्लाहरू

मनाङ, मुस्ताङ, बझाङ, बाजुरा, जुम्ला, कालिकोट, दार्चुला

'ग' वर्गका स्थानीय भत्ता पाउने जिल्लाहरू

रुकुम, जाजकोट, दैलेख, अछाम, ताप्लेजुङ, संखुवासभा, भोजपुर, तेह्रथुम, खोटाङ, ओखलढुङ्गा, सोलुखुम्बु, म्याग्दी, रोल्पा, सल्यान, प्युठान, डोटी, डडेल्धुरा, वैतडी

'घ' वर्गका स्थानीय भत्ता पाउने जिल्लाहरू

पाँचथर, धनकुटा, रामेछाप, दोलखा, रसुवा, गोरखा, लम्जुङ्ग, बाग्लुङ, पर्वत, गुल्मी, अर्घाखाची

'ङ' उपर्युक्त बाहेकका जिल्लाहरू स्थानीय भत्ता नपाउने ।

स्पष्टीकरण: माथि जिल्ला सदरमुकामका स्थानीय भत्ता सम्बन्धमा जुनसुकै दरहरू उल्लेख गरिएका भएपनि देहायमा उल्लेख भएका स्थानहरूमा कार्यरत कर्मचारीहरूले देहायबमोजिमका दरले स्थानीय भत्ता पाउनेछन् ।

१.१ 'ख' वर्गको दरले भत्ता पाउने निम्न जिल्लाका देहायका गाउँ विकास समितिहरू

१. ताप्लेजुङको (१) लेलेप (२) ओलाङचुङगोला (३) पापुङ
२. संखुवासभाको (१) चेपुवा (२) पाथिभरा (३) किमाथाङ्का (४) हटिया (५) मकालु (६) नुम (७) याफु (८) पावाखोला
३. सोलुखुम्बुको (१) खुम्जुङ (२) नाम्चे (३) चौरिखर्क (४) छेस्कम (५) बुङ
४. दोलखाको (१) लामावगर (१) गौरीशंकर (३) खारे (४) अलपु (५) विगु
५. गोरखाको (१) सिर्दिबास (२) प्रोक (३) लोह (४) केरौजा (५) छेकम्पार (६) मान्बु (७) विही (८) सामागाँउ (९) लाप्राक (१०) चुमचेत
६. बाग्लुङको (१) बोवाङ (२) निसी (३) सुनखानी (४) बुङदोभान (५) अधिकारीचौर
७. रुकुमको (१) रन्माकोट (२) हुकाम (३) सिस्ने (४) गौतमकोट (५) स्यालगढी
८. डोटी जिल्लाको खप्तड जडीबुटी उद्यानको १००० (नौ हजार) फिट भन्दा उचाईको भाग ।

१.२ 'ग' वर्गको ६ कोष भन्दा माथिको दर पाउने जिल्लाका गाउँ विकास समितिहरू

१. धादिङ्गको (१) बुढाथुम (२) लापा (३) फुलखर्क (४) रिगाउँ (५) सेर्तुङ (६) टिप्लिङ (७) झारलाङ (८) दाखा (९) बसेरी
१०. सिन्धुपाल्चोकको (१) हेलम्बु (२) बरुवा (३) भोताङ (४) गोल्ले (५) गुन्साकोट (६) लिस्तीकोट (७) थाङपालकोट (८) किउल (९) बराम्ची (१०) पाङताङ (११) फुल्पिङ्गकोट

२. स्थानीय भत्ता दिने आधार:

- क) राशन सुविधा पाईरहेका निजामती, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरीबल एव त्यस्तै सुविधा पाएका र कार्यरत जिल्लाभित्र स्थायी बसोबास भएका निजामती सेवाका कर्मचारीहरूले तोकिएको रकमको २५ प्रतिशतका दरले मात्र स्थानीय भत्ता पाउने छन्।
- तर 'क' र 'ख' वर्गमा भने तोकिएको दरको ५० प्रतिशतले स्थानीय भत्ता पाउने छन्।
- ख) स्थानीय स्तरमा समितिद्वारा नियुक्ति भई सोही स्थानमा काम गर्ने कर्मचारीहरूले स्थानीय भत्ता पाउने छैनन्। स्थानीय स्तरमा नियुक्त हुने कर्मचारी भन्नाले स्थानीय निकाय वा समितिहरूले नियुक्त गरी नेपाल सरकारबाट तलब सुविधा प्राप्त गर्ने कर्मचारीहरूलाई बुझाउँछ।
- तर 'क' र 'ख' वर्गमा काम गर्ने कर्मचारीहरूलाई भने तोकिएको दरको ५० प्रतिशतले स्थानीय भत्ता दिइनेछ।
- ग) कुनै कर्मचारी स्थानीय भत्ता पाउने स्थानमा बसी काम गरेको भएमा मात्र त्यस्तो भत्ता पाउनेछ। कर्मचारीको पदस्थापना स्थानीय भत्ता पाउने स्थानमा भएतापनि निजामती सेवा ऐनको दफा १८ (२) बमोजिम काजमा वा अन्य तबरले कुनै भत्ता नपाउने वा कम पाउने स्थानमा एक महिना भन्दा बढी समय बसी काम गरेमा निजले सो अविधभर स्थानीय भत्ता नपाउने वा त्यस्तो स्थानको निमित्त तोकिएको भत्ता मात्र पाउनेछ।
- घ) एक वर्षमा पटक पटक वा एकपटक गरी ३० दिनसम्मको विदामा बसेको कर्मचारीलाई स्थानीय भत्ता दिइनेछ। तर सुत्केरी विदाको हकमा नियमानुसार पाउने विदा दिनमा पनि स्थानीय भत्ता दिइनेछ। अध्ययन काज तथा अध्ययन विदा र असाधारण विदामा बसेको कर्मचारीले स्थानीय भत्ता पाउने छैन। भत्ता पाउने स्थानमा पदाधिकार रहेको आधारमा मात्र स्थानीय भत्ता दिइने छैन।
- ङ) एउटै श्रेणीभित्र विभिन्न तह रहेकोमा स्थानीय भत्ता दिने प्रयोजनका लागि सबै तहकालाई सम्बन्धित श्रेणीको निमित्त तोकिएको रकम उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

अनुसूची - ६
स्थानीय भत्ताको मासिक दर

२०७१ साउन १ गते देखि लागुहुने स्थानीय भत्ताको मासिक दर:

पद	क वर्ग		ख वर्ग		ग वर्ग		घ वर्ग	
	सदरमुकाम र ६ कोष भित्र (रु)	सदरमुकामबाट र ६ कोष र सोभन्दा बाहिर (रु)	सदरमुकाम र ६ कोष भित्र (रु)	सदरमुकामबाट र ६ कोष र सोभन्दा बाहिर (रु)	सदरमुकाम र ६ कोष भित्र (रु)	सदरमुकामबाट र ६ कोष र सोभन्दा बाहिर (रु)	सदरमुकाम र ६ कोष भित्र (रु)	सदरमुकामबाट र ६ कोष र सोभन्दा बाहिर (रु)
कार्यालय सहयोगी	५६३०/-	५९१०/-	४५००/-	४७३०/-	१७५०/-	२२४०/-	५८०/-	६१०/-
रा प अनंकित चतुर्थ	६१९०/-	६५००/-	४९५०/-	५२००/-	२०००/-	२१००/-	६४०/-	६८०/-
रा प अनंकित तृतीय	६७५०/-	७०९०/-	५४००/-	५६८०/-	२२८०/-	२५००/-	७००/-	७४०/-
रा प अनंकित द्वितीय	७६९०/-	८०८०/-	६१५०/-	६४६०/-	२५६०/-	२७६०/-	६९०/-	८३०/-
रा प अनंकित प्रथम	९१९०/-	९६५०/-	७३५०/-	७७१०/-	३०६०/-	३२१०/-	९३०/-	८५०/-
रा प तृतीय	१४०६०/-	१४७६०/-	११२५०/-	११८१०/-	३७५०/-	३९४०/-	१२९०/-	१३५०/-
रा प द्वितीय	१६२३०/-	१७०४०/-	१२९८०/-	१३६३०/-	५०००/-	५२५०/-	१६५०/-	१७३०/-
रा प प्रथम	१९६९०/-	२०६८०/-	१५७५०/-	१६५४०/-	६२५०/-	६७००/-	२१००/-	२२१०/-
रा प विशिष्ट	२४२५०/-	२५४६०/-	१८०००/-	१८९००/-	१०५००/-	११०३०/-	२२८०/-	२४००/-